

Mette Frederiksens tale ved Socialdemokraternes partikongres

19. september 2015

Kære kongres

I juni satte 925.000 danskere deres kryds ved vores parti. Runder vi lidt gavmildt op, valgte næsten en million danskere den dag Socialdemokratiet.

Det er det bedste valg, vi har haft i mere end ti år. Igen er Socialdemokratiet, hvor vi skal være. Vi er Danmarks største parti.

Jeg vil gerne takke hver enkelt af jer, der stemte på os.

En stemme til et valg i Danmark er noget særligt. Det er forbundet med mange overvejelser.

Hvem kan sikre job og beskæftigelse? Hvem sørger for social tryghed? Hvem kan udvikle vores velfærdssamfund?

Tak for jeres tillid. Hver enkelt stemme tæller. Hver enkelt stemme forpligter.

Jeg har stået på denne talerstol et utal af gange. Igennem tiden har jeg diskuteret, bakket op og udfordret. Som jeg er sikker på, at I vil gøre det i dag.

Som I så i filmen, kan jeg være ret utålmodig. Jeg er optaget af resultater. Jeg er optaget af at flytte Danmark. Og jeg er lige så optaget af at bekæmpe social uretfærdighed, som jeg altid har været.

Men selvom jeg vil se resultater, har jeg aldrig troet på revolutioner. Jeg tror på samarbejde og brede løsninger.

Det ligger dybt i vores socialdemokratiske DNA at tage ansvar for Danmark.

Mit virke i Socialdemokratiet går mange år tilbage. I alle de år har vi brugt stor energi og meget tid på at diskutere med os selv. Mange har bedt os om at genopfinde det socialdemokratiske projekt. Vi har forsøgt at skifte navn og logo. Det kan være godt nok.

Men kære venner. Vi har kigget det forkerte sted hen.

For vi skal ikke være noget andet, end det vi er. Vi skal være det, vi er. Vi skal være socialdemokrater.

Det politiske kompas er vores værdier.

Værdier, der synes så simple. Men i deres virke er så kraftfulde.

Vores parti og bevægelse er mere end hundrede år gammel. Igennem historien er det os, der har vist en vej for Danmark. En vej, der skabte bedre muligheder for helt almindelige mennesker.

Og vi er lykkedes.

Derfor er vores samfund noget helt andet i dag. Heldigvis.

De udfordringer, vi står over for i dag, er mere bøvlede. Og det er løsningerne oftest også.

Men værdierne er de samme.

Frihed, lighed og solidaritet.

Det er med de værdier, at vi finder retningen. Fuld beskæftigelse. Social retfærdighed.

Ansvarlighed og lederskab. Styr på økonomien. Internationalt udsyn og lige muligheder for børn og unge. For alle børn og unge.

Det er i de værdier, jeg finder min inspiration. Min motivation. Og min tro på fremtiden.

Jeg har brug for, at I er med mig. At vi sammen går ad den vej. At vi møder både danskerne og vores politiske modstandere med en stædig insisteren på at skabe reel frihed for flere, værdige valgmuligheder igennem hele livet og sikrer alle, der kan og vil, en plads i vores fællesskab. At gå sammen. Og at stå sammen. Det skal vi danskere også gøre i den aktuelle flygtningekrise. Mellemøsten står i brand. Millioner er på flugt fra Syrien, og fra både Øst og Syd prøver tusindvis af mennesker lykken i det fredelige Europa.

Børn. Hele familier er på flugt. Og lad mig bare sige det så direkte, som det er mig muligt: Vi har altid hjulpet, når mennesker er i nød. Vi gjorde det i 90'erne. Da etniske udrensninger hærgede dele af Europa, tog vi vores andel af flygtninge fra Balkan.

Mennesker, der søger asyl i Danmark, skal behandles ordentligt. Det siger sig selv. Som socialdemokrater kommer vi aldrig til at kommunikere med verdens forfulgte via annoncer. Og når det europæiske system braser sammen – ja, så er vi selvfølgelig med til at løse problemerne og tage vores medansvar.

Ægte lederskab er for mig at have modet til at være ærlig. Til at dele de dilemmaer, der er. Finde løsningerne.

På én og samme tid skal vi gøre det rigtige og det klogeste.

Jeg er overbevist om, at den tid, hvor man kunne slippe af sted med symbolpolitik, forslag om lejre i Kenya, straksopbremsning og snuptagsløsninger, er en saga blot.

Kristian Thulesen-Dahl. Lars Løkke: Velkommen til virkeligheden.

Mennesker banker på vores dør. Og de skal have hjælp. Europa må arbejde sammen. Vi skal løfte vores ansvar som land og som folk.

Vi skal bruge al vores styrke og alt vores overskud til at give mennesker på flugt den beskyttelse, de har behov for.

Men vi er samtidig forpligtede til at finde holdbare løsninger. Løsninger, der ikke kun handler om her og nu. Løsninger, der skal række ind i vores fremtid. Og jeg ved godt, at der sikkert er nogle af jer, der vil tænke: Når der er flygtninge, der vandrer på de danske veje, så er der ikke plads til at snakke integration.

Det mener jeg, vi er tvunget til.

Vi har som samfund været udfordret af integrationsproblemer i årtier. Og der venter en hverdag lige rundt om hjørnet. Mange udlændinge, der bor i Danmark, lever gode liv her. De arbejder, skaber unik værdi og bidrager. De vil integration.

Men der er også store problemer. Desværre.

Alt for mange kvinder med minoritetsbaggrund lever hjemme uden at gå på arbejde. Mange af de unge mænd er underrepræsenteret i uddannelsessystemet, men overrepræsenteret, når det kommer til kriminalitet.

Og der er parallelsamfund i Danmark.

Der er dem, der siger: Åbn grænserne. Og der er dem, der siger: Luk dem. Ingen af dem har ret. Sammenhængskraften er afgørende for vores samfund. Derfor vil jeg holde fast i, at dansk udlændingepolitik besluttet i det danske Folketing. Men samarbejder selvfølgelig med resten af Europa.

Derfor er antallet af udlændinge, der kommer hertil, ikke ligegyldigt.

Realisme uden humanisme er kun kynisme. Men humanisme uden realisme synes jeg, oprigtigt talt mister meget af sin værdi. For der er en hverdag, vi skal have til at hænge sammen.

Her og nu er der behov for, at en større del af vores udviklingsbistand målrettes nærområderne. De konfliktramte regioner og det nordlige Afrika. Vi taler om at begrænse flygtningestrømme.

Men det er jo konflikterne, vi skal bekæmpe.

Lad det også være en besked til regeringen: Verden har brug for mere samarbejde, mere handel og mere hjælp. I vil spare massivt på udviklingsbistand. Er det virkelig det rigtige svar?

Det er en kæmpe opgave, vi står foran. Men det er værd at huske på, at vi har gjort det før. På grund af politisk styrke og på grund af internationalt samarbejde er der sket enorme fremskridt på den globale scene.

Børnedødeligheden er halveret på 25 år. Det samme er den ekstreme globale fattigdom. Den globale middelklasse er næsten tredoblet siden 1990.

Menneskeheden har taget afgørende skridt fremad. Men tilbageslagene er desværre tilsvarende tydelige.

Alene i Syrien har mere end en kvart million mistet livet siden 2011 – og mere end 4 millioner er på flugt.

Hvis vi ønsker, at færre skal flygte over Middelhavet. Hvis færre børn skal drukne. Hvis færre unge mænd skal krydse den engelske kanal under lastbiler. Hvis færre børnefamilier skal møde pigtråd og tåregas i Øst – så kræver det, at de forhold, vi byder verdens flygtninge i nærområderne, bliver markant bedre.

Ingen europæisk politiker og intet politisk parti kan tillade sig at sige nærområder, hvis forholdene ikke bliver meget, meget bedre.

Det skal være sikkert at leve der. For kvinder og mænd. Og ikke mindst for børn. De sanitære forhold skal bringes i orden. Ungerne skal tilbydes en ordentlig skolegang. Gravide kvinder skal føde deres børn uden risiko for eget liv. Mennesker, der er syge og handicappede, skal have medicin og behandling. De unge skal i gang med uddannelse.

Jeg vil tage mig i agt for mennesker, der måtte mene, at de har alle løsningerne.

Det har jeg ikke. Det har ingen.

Det var der nogen, der påstod i valgkampen.

Også her Lars Løkke Rasmussen: Velkommen til virkeligheden. Nu skal du tage dit ansvar på dig. Vis lederskab.

Lad os lave en bred politisk aftale. Om asyl og udlændinge. Om reel og markant hjælp til nærområderne og verdens flygtninge. Om en skærpet indsats imod social dumping udefra. Om ret og pligt i integrationsindsatsen. Om et Danmark vi kan være fælles om. Alle sammen – nye som gamle danskere.

Der er en særlig dansk vej. Også i den her situation. Det viste den politimand os, da han sad på motorvejen og fik den lille pige til at grine. Tak.

Socialdemokratiet er først og sidst et progressivt parti.

Vi overlader det aldrig til tilfældigheder eller markedet at definere fremtiden. Vi mennesker kan selv.

Vores samfundsmodel er enkel. For i vores samfund er der et konkret løfte til hvert enkelt menneske: Hvis du bidrager og er en aktiv del af vores fællesskab, så er alle muligheder åbne for dig.

Når verden kigger i vores retning, så ser de, at man kan opnå velstand – uden at andre skal være fattige.

At bedrifter kun for alvor er store, når de kan deles med andre.

At retfærdighed er mere end jura – det er et løfte om en plads ved bordet til alle.

Vi viser, at man kan skabe dygtige virksomheder, uden at det er på bekostning af medarbejderne eller jordens ressourcer.

I andre samfund er goderne fordelt på få hænder. Kun de særligt udvalgte klarer rejsen fra bund til top.

Vores frihedsprojekt er ikke på bekostning af det enkelte menneske.

Vores værdier er tidløse. Men vores virkelighed er mere kompleks end nogensinde.

Hvor de fleste ser globaliseringen som nye muligheder, kender andre den kun som en stille frygt i kantinen, mens der hviskes på direktionsgangen.

Når mange unge inspireres af hurtighed og fleksibilitet, vil andre bare gerne have lov at skrue tiden tilbage.

Og når der stilles nye krav, forsøger mange stadig at leve op til dem, der var.

Udfordringen med at bringe samfundet fremad – og samtidig sørge for, at også de bagerste kommer med, har måske aldrig været sværere. Vores verden skrumper, folk bevæger sig rundt som aldrig før, teknologien åbner nye døre, men smækker døren i for andre.

Og - det er vores forbandede ansvar, vores berettigelse, at møde den utryghed.

Vi er altid blevet fortalt, at ordentlig løn ikke er for alle, at et løft af hele samfundet var umuligt, og at det ikke kunne betale sig at passe på miljøet.

I den borgerlige logik er det som om, at der altid skal efterlades nogen på perronen, når toget kører ind i fremtiden.

Som om en naturlov dikterer, at vi er nødt til at efterlade nogen bag os. De, der ikke er produktive nok, de får ikke en plads.

Den fortælling er lige så falsk, som den er udansk.

Vores svar bliver ikke at vende teknologien og fremskridtet ryggen.

Socialdemokratiet er tanken, der forener ambitioner med fællesskab.

Svaret findes lige for næsen af os. Vores værdier. Danmark. Vores velfærdssamfund.

Vi vil kæmpe imod et samfund, hvor middelklassen udhules, hvor de mest udsatte ikke får mulighederne. Hvor ufaglærte ikke får lov at dygtiggøre sig. Forslag om at lønnen skal sættes ned.

Vores idé er nemlig den modsatte. Den er sværere. Den er mere ambitiøs. Den er både mere socialdemokratisk og mere dansk.

Flere børn skal forlade skolen med så gode resultater i dansk og matematik, at de kan gennemføre en ungdomsuddannelse. Danske lønmodtagere skal have en løn, de kan leve af.

Ufaglærte skal have lov til at uddanne sig.

Vi tror på – ja, vi vil insistere på det, jeg kalder den dobbelte bundlinje.

Socialdemokratiet vil være garanten for, at der føres en ansvarlig økonomisk politik. Regningen skal ikke sendes videre til næste generation. Der skal være en sammenhæng mellem indtægter og udgifter.

Der skal tjenes penge i Danmark. Og der skal skabes flere private arbejdspladser.

Vi er vokset ud af en grundlæggende konflikt mellem dem, der ejede fabrikkerne, og dem, der sled og slæbte på gulvet. Så enkelt er det ikke længere. Mange steder står virksomhedens tillidsrepræsentant og leder hånd i hånd i forsvaret for arbejdspladsen.

Mange danske virksomheder er i en knivskarp konkurrence med resten af verden.

Arbejdspladser lukker ned og flytter til andre lande.

Derfor vil vi en erhvervspolitik, der skaber flere arbejdspladser. Det er grundlæggende forkert at tro, at erhvervspolitik kan reduceres til at være et spørgsmål om "50 shades of blue".

Det kræver en indsats. Og et samarbejde på alle planer. Også i vores kommuner. Jeg har været inspireret af det arbejde, som blandt andre H.C. Østerby som borgmester i Holstebro har stået i spidsen for. For nylig blev Holstebro kåret som den mest erhvervsvenlige by i Danmark. Jeg håber, at H.C. vil fortælle os lidt om, hvad det er, de gør.

En sund økonomisk bundlinje er fundamentet. Men forstå mig ret. Der skal jo være en mening med galskaben.

Og målet. Ja, det er klart. Et stærkt velfærdssamfund.

Jeg vil udfordre vores velfærdssamfund. Men jeg vil også forsvare det. Når noget ikke fungerer, så skal kritikken være tydelig. Hvis systemet sættes før mennesker.

Når ventetiden på behandlinger bliver for lang. Når der er børn, som ikke lærer at læse i skolen.

Og når sociale problemer går i arv. Så skal vi være kritiske.

Men den grundlæggende ide. Den holder stadigvæk: At vi løfter nogle af livets vigtigste opgaver sammen. Passer godt på vores ældre. At ordentlig sundhedsbehandling ikke er forbeholdt dem, der har råd. At vi driver daginstitutioner og skoler i fællesskab.

Jeg er vokset op her i Aalborg. Jeg husker velfærdssamfundets helte tydeligere end heltene i tegneserierne.

Frede, som var lærer på min folkeskole. Han gav alle rødderne en chance. Igen og igen. Han opgav aldrig et eneste barn. Og Hanne og Åse, der arbejdede på biblioteket. Hvem de ikke har holdt om på de eftermiddage, hvor mor og far ikke var hjemme. De viste omsorg. De var opmærksomme. De skubbede også på, så vi læste bøger. Og blev klogere.

De er velfærdssamfundets helte. De helte, der får Danmark til at hænge sammen.

I den offentlige debat har vi en borgmester helt i front, når vi diskuterer velfærd. Det er Thomas Gyldal fra Herlev. Thomas sætter enkle og klare ord på, hvad det er, velfærdssamfundet kan og skal kunne. Det har jeg bedt ham om at uddybe, når han får ordet lidt senere.

I går besøgte jeg et stærkt fællesskab.

Skovsgaard Hotel. Det er et skønt lille sted godt 30 kilometer her fra Aalborg. De siger selv, at man mødes af en medmenneskelig varme, en skæv humor og en enestående service.

De er fra Nordjylland. Lidt udenfor Brovst. Så det er store ord. Men det er sandt.

De fleste er ansat på særlige vilkår.

De ansatte har forskellige udfordringer med sig. Nogen er syge. Andre har et handicap. Men på hotellet er de først og fremmest tjenere og kokke. Kollegaerne har et ubrydeligt fællesskab. Det giver mening. Varme og værdi.

I skulle tage at besøge hotellet. Først og fremmest fordi de laver en god frokost. Men lige så meget fordi de kan det, vi snakker om. De tror på hvert enkelt menneske. De ved, at et stærkt fællesskab er forudsætningen for at tjene penge. Og de har plads til hinanden.

Rammerne for mange af vores fællesskaber er velfærdssamfundet. Og i vores model er vi alle med til at finansiere velfærdssamfundet, alt efter hvor meget vi tjener.

Derfor endnu et budskab til dig, Lars Løkke.

Jeg ved, du gerne vil lave en skattereform. Det kan være en god ide.

Selvfølgelig skal det kunne betale sig at arbejde. Og det kan det også for langt de fleste.

Men hvis vi tænker på, hvordan I plejer at gøre det på højrefløjen, så glemmer I hurtigt de helt almindelige lønmodtagerfamilier. Og dem med de laveste indkomster.

Lad mig derfor sige det helt klart: Det er en dårlig ide at sænke topskatten. Det er faktisk så dårlig en ide, at vi ikke vil være med til det.

Det er nu, vi skal holde fast.

Danmark står over for et opsving. Efter mange år i krisens tegn, møder vi nu bedre tider.

Opsvinget og fremskridtet skal komme alle til gode. Den nære velfærd skal styrkes.

Og vi skal bruge det til at binde landet tættere sammen.

Hvis der er en, der kender til de udfordringer, er det Thomas Adelskov fra Odsherred. I en del af Danmark, hvor alt for få unge får en uddannelse, og mobilsignalet er svært at fange, har han været i stand til at skabe fremgang. Jeg glæder mig til at høre Thomas' perspektiv på lige netop denne del af debatten.

Vi skal have hele Danmark med.

Det gælder også dem, der er ramt af arbejdsløshed.

Dagpengereformen, som Dansk Folkeparti lavede sammen med Venstre, har skabt en masse utryghed.

Den bedste kur mod arbejdsløshed vil aldrig være dagpenge. Den bedste kur er et arbejde. Det er jeg sikker på, at ingen af jer er uenige i. Derfor skal vi også tænke os om.

Vores udgangspunkt er klart. Vi vil ændre dagpengereformen. Vi vil skabe et mere trygt dagpengesystem. Og vi vil insistere på, at færre skal falde ud.

Med de rettesnore går vi til forhandlingerne, når dagpengekommisionen er kommet med deres arbejde.

Kære venner

Vores værdier har mange år bag sig. Vores løsninger er moderne. Rasmus Walters smukke fortolkning af 'Danmark for folket' viser det meget fint. Ordene. Meningen og værdierne er de samme. Men melodien kan godt være en anden.

Sådan er det også for det moderne Socialdemokrati.

Socialdemokratiet vil tage ansvar for Danmark. Vores mandater skal gøre en forskel. Derfor samarbejder vi med alle partier. Det gør vores tillidsfolk i kommuner og regioner. Det gør vi på Christiansborg.

Og der er brug for samarbejde. Igennem valgkampen ville mange partier meget. Men få ville regeringsansvaret.

Der er fire borgerlige partier, der har ønsket Lars Løkke Rasmussen som statsminister. Mister bare ét af de partier tilliden til regeringen, tøver vi ikke med at vælte den.

Vi tager ansvar for Danmark. Vi gjorde det i regering. Vi vil gøre det i opposition. Derfor kommer vi til at søge indflydelse, indgå kompromisser – og ja, også de svære af slagsen. Det sure med det søde; det er vilkårene, når man vil tage rigtigt ansvar for Danmark. Også selvom mandaterne ikke rækker.

For gør vi ikke det, hvad så?

Ja, alternativet i dag er en politik, der udgør fællessummen af Dansk Folkepartis udsyn og Liberal Alliances sociale samvittighed.

Det er i sandhed en dyster vej for Danmark.

Derfor vil jeg gerne sige lidt konkret om, hvordan vi kommer til at gå til opgaven:

Vi vil altid søge indflydelsen. Blokpolitik bringer ikke Danmark videre. Og vi samarbejder med alle Folketingets partier. Det gjorde vi i regering, og det vil vi gøre fremover. Desto flere mandater, der kan tilslutte sig socialdemokratiske holdninger, desto stærkere står vi.

Derudover vil man aldrig finde en socialdemokrat gående ud af et forhandlingslokale med en ufinansieret regning under armen. Vi deltager i forlig, men pengene skal passe. Og derfor kommer Socialdemokratiet ikke til at deltage i en økonomisk fodnotepolitik med uansvarlige partier i førersædet.

Se på, hvad de allerede har lavet.

Regeringen afskaffer nu fattigdomsgrænsen. De sociale problemer forsvinder ikke af den grund.

Regeringen nedlægger Irak-kommisionen. Det gør os ikke klogere på krigens grundlag.

Regeringen sætter flygtningenes ydelser ned. Men det hjælper vel egentlig ikke ret meget på integrationen. Regeringen skærer ned på indsatsen imod social dumping. Det gavner ikke danske lønmodtagere. Regeringen sløjfer vores planer for billige boliger. Det er ikke til fordel for helt almindelige mennesker.

Jeg vil gerne, at vi også bruger denne kongres til at kigge indad på vores organisation.

Vi er et levende parti. Nogle, ikke jeg, vil sige et før levende parti. Jeg ser gerne, at vi kommer hinanden nærmere. At vi lærer mere af hinanden. At vi bruger hinanden mere.

For vi deler det brændende ønske om, at Socialdemokratiet skal være i centrum for den politiske debat og udvikling. Det skal vi bruge. Det skal vi vokse ved.

Vi kan mere, når vi står sammen. I er mit bagland. Men jeg er også jeres.

Når én af vores borgmestre oplever, at lovgivning spænder ben, eller at der er noget i Danmark, vi glemmer – så skal vi være jeres bagland. Det går begge veje.

Eller rettere: Det bør gå begge veje.

Socialdemokratisk politik foregår ikke kun på Christiansborg. Det foregår over hele landet. Heldigvis. Vi skal blive bedre til at tænke den virkelighed sammen.

I denne weekend starter vi arbejdet med at formulere et nyt principprogram. Det er vigtigt for vores parti. Det er det også for vores samfund.

Fra Gimle-programmet for næsten 150 år siden. Vejen Frem i 60'erne til Gang i 90'erne har vores principper sat den politiske kurs for Danmark. Jeg glæder mig til arbejdet – og håber, at I vil lægge mange kræfter i diskussionerne.

Vores parti og den bevægelse, vi er en del af, er stærk.

I foråret så vi det i fuldt flor.

Vi så det, da en mand kom flyende på en billig billet fra Irland.

Armbevægelserne var markante. Ordene var lige så store, som lønningerne var små.

Men til jorden faldt han.

Han undervurderede danskerne.

Han undervurderede styrken af den danske model. Han undervurderede fællesskabet

I Danmark fyrer vi ikke mennesker for at melde sig ind i en fagforening. Vi ranker ryggen.

Tillykke til fagbevægelsen. Og tak fordi, at I tog kampen på vegne af os alle.

Kære venner

Jeg skal til at slutte min tale. Jeg har glædet mig til at holde den.

Socialdemokratiet er ikke tilbage – for vi har aldrig været væk. Socialdemokratiet er præcis der, hvor vores parti altid har været. Med et brændende ønske om at tage ansvar og præge Danmark.

Jeg er båret af de samme værdier og den samme politiske overbevisning, som jeg var for tyve år siden her i Aalborg.

Jeg kommer ikke til at hoppe fra tue til tue. Som partiets formand vil jeg ikke prøve at tage de billige point hjem.

Måske bliver det lidt kedeligere, end nogen havde håbet.

Men vores tid er præget af store dilemmaer. Ingen af de væsentlige samfundsspørgsmål kan besvares med 20 sekunder i primetime. Jeg vil kæmpe for at få flere nuancer. Flere overvejelser ind i den offentlige debat.

Og jeg vil bestræbe mig på at være ærlig. Også om det, der er svært.

Jeg er dybt taknemmelig over for de mange danskere, der viser os deres tillid.

Men jeg ved også, der er flere, der har stemt på os tidligere. Jeg håber, vi en dag kan gøre os fortjent til jeres tillid igen.

For nogle år siden mødte jeg en kvinde i toget. Hun genkendte mig. Men kunne ikke huske hvorfra. Kvinden var interesseret i politik. Og – nå ja – også udviklingshæmmet.

Efter at have kigget lidt på mig, så spurgte hun, om jeg ikke var politiker. Jeg svarede jo. Og hun spurgte til hvilket parti. Jeg sagde Socialdemokratiet og smilede. Hun svarede: Er det ikke jer, der passer på sådan nogle som mig?

Og det er netop dét, vi skal.

Når alt kommer til alt – så skal vi passe på hinanden i Danmark.

Rigtig god kongres.